USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Langáška a soudců Filipa Dienstbiera a Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **I. J.**, zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, sídlem Mánesova 1175/48, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. června 2021 č. j. OAM-217/ZA-ZA12-ZA20-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. srpna 2022 č. j. 13 Az 24/2021-20

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která mu bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím označeným v návětí žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobce tvrdil, že pracoval v době vlády Národního hnutí ve věznici jako inspektor, pak vedoucí inspektor a nakonec jako vedoucí sociální služby. Jeho problémy začaly se změnou vlády, po které byli propuštěni někteří vězni, kterým nedal pozitivní

potvrzení, aby mohli být propuštěni dříve. Tyto osoby mu pak nevystavení potvrzení vytýkaly a také mu vyhrožovaly. Zároveň po změně vlády probíhalo šetření kauzy bití vězňů za předchozí vlády. Nálady vůči pracovníkům věznic tedy byly vyostřené, což dopadlo také na žalobce. To se projevovalo např. tím, že jemu a členům jeho rodiny bývalí vězňové posílali výhružné SMS zprávy ve smyslu, že jim ze života udělají peklo. Nepomohla ani změna telefonního čísla. Žalobce byl uvedenými osobami také dvakrát fyzicky napaden, přičemž nevyhledal lékařské ošetření ani incidenty neohlásil, neboť mu dotyční sdělili, že pokud by to udělal, bylo by to pro něj ještě horší. Žalobce měl strach o rodinu a vyhodnotil si, že situaci v Gruzii nevyřeší, a proto odcestoval v roce 2017 do Polska. I tam po prvním roce potkal další z propuštěných vězňů, kteří mu nadávali a fyzicky ho napadli, přičemž z obav o manželku ani toto napadení žalobce nehlásil. V listopadu 2020 se do Gruzie vrátil, aby podstoupil operaci oka, a v lednu 2021 opět odcestoval, tentokrát do České republiky. Žalobce měl za to, že žalovaný posuzoval jeho žádost výlučně na základě země původu a nezabýval se důvody, které uvedl ve své žádosti.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem označeným v návětí. Podle městského soudu žalovaný zjistil stav věci dostatečně, jelikož vedl s žalobcem pohovor, při němž mu umožnil uvést všechny podstatné skutečnosti. Žalovaný si také opatřil informace o Gruzii. Městský soud konstatoval, že je zřejmé, že žalobce opustil zemi původu a žádá o mezinárodní ochranu kvůli problémům se soukromými osobami. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu žalovaný blíže neposuzoval, jelikož žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou. Dále městský soud poznamenal, že výhrůžky ze strany soukromých osob nejsou bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce se v Gruzii neobrátil na policii ani jiné státní orgány, takže nevyčerpal veškeré možnosti ochrany v domovském státě; aby bylo možné hodnotit vyhrožování ze strany soukromých osob jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany, musely by mu státní orgány odmítnout poskytnutí ochrany. Ze správního spisu přitom plyne, že v Gruzii policie funguje a je možné se na ni obrátit. Žalobce navíc neuvedl žádné problémy se státními orgány, vyjma situace v roce 2012, kdy byl donucen podat výpověď z pracovního poměru. Dle městského soudu bylo na žalobci, aby prokázal, že v jeho případě není Gruzie bezpečnou zemí původu, což se mu nepodařilo. Zároveň konstatoval, že postačuje, pokud žalovaný využil pouze zprávu, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Závěr o nedůvodnosti žalobcových obav z pronásledování či z hrozící újmy pak podporuje i to, že žádost o mezinárodní ochranu podal až s větším časovým odstupem od opuštění domovské země.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítal, že prokázal, že Gruzie v jeho případě není bezpečnou zemí původu a že mu hrozí pronásledování a nelidské ponižující zacházení ze strany soukromých osob, čemuž státní orgány nemohou nebo minimálně nechtějí zabránit. Dále stěžovatel argumentoval neúčinností ochrany ze strany státních orgánů. V minulosti byl opakovaně vyslýchán prokuraturou a v důsledku jejího postupu musel ukončit svůj pracovní poměr, takže mu není jasný závěr, že by měl právě u orgánů, které byly původci jeho problémů, hledat ochranu. Stěžovatel zároveň poukázal na neaktuálnost některých informací o zemi původu, s nimiž městský soud pracoval. Fyzická napadení a opakované výhrůžky pak dle stěžovatele potvrzují, že existuje skutečné riziko vážné újmy, z níž má obavy.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že má po provedeném řízení jednoznačně za prokázané, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by vedly k závěru o naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem. Zprávy z roku 2021 a 2022, na něž poukazuje, se nijak netýkají jeho případu. Námitky stěžovatele jsou tedy dle žalovaného nedůvodné.

[5] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného stěžovateli na vědomí.

[6] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. června 2021 č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[7] Jádro stěžovatelovy argumentace spočívá v tom, že Gruzii nelze v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu, neboť měl problémy se soukromými osobami (bývalými vězni), kteří mu vyhrožovali a v jednotkách případů jej fyzicky napadli. Na policii či jiné bezpečnostní složky se přitom stěžovatel v zemi původu neobrátil z důvodu výhrůžek těchto soukromých osob a nedůvěry související s dřívějším přístupem prokuratury vůči němu.

[8] Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu k zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu žadatele pocházejícího z bezpečné země pro zjevnou nedůvodnost (§ 16 odst. 2 zákona o azylu) plyne, že pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, nebude se svou žádostí o mezinárodní ochranu úspěšný, jestliže neprokáže, že právě v jeho případě zemi původu nelze považovat za bezpečnou. V opačném případě se vychází z předpokladu, že daná země neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky. U žadatele, který nedoloží, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, potom v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu žalovaný nehodnotí, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 až 14b zákona o azylu (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. září 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, nebo shrnutí v bodu 23 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2021 č. j. 7 Azs 347/2020-23).

[9] Recentní judikatura k uvedenému doplnila, že soud při soudním přezkumu rozhodnutí žalovaného založeného na konceptu bezpečné země původu musí mít možnost nejen posoudit, zda se žadateli podařilo vyvrátit domněnku bezpečnosti, ale předtím se také zaměřit na otázku, zda vůbec k zařazení země na seznam bezpečných zemí původu došlo v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a zákonem o azylu (rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 20. října 2021 č. j. 41 Az 58/2020-52, č. 4270/2022 Sb. NSS, a Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2022 č. j. 10 Azs 161/2022-56).

[10] Stěžovatel však své žalobní a kasační námitky nesměřoval proti zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu; soustředil se toliko na otázku, že v jeho konkrétním případě Gruzii za takovou zemi považovat nelze. K vlastním důvodům žádosti stěžovatele

je třeba uvést, že jednání ze strany soukromých osob může být relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, pokud k němu přistoupí též nečinnost státních či jiných orgánů, resp. neschopnost nebo neochota takových orgánů poskytnout žadateli adekvátní ochranu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. prosince 2003 č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. prosince 2005 č. j. 6 Azs 479/2004-41 nebo ze dne 31. října 2008 č. j. 5 Azs 50/2008-62).

[11] Městský soud z citované judikatury zjevně vyšel. Konstatoval, že stěžovatel se v Gruzii mohl a může obrátit na policii, která jednání soukromých osob vyšetří a případně poskytne adekvátní ochranu. Zároveň městský soud konstatoval, že sám stěžovatel uvedl, že vyjma situace v roce 2012 (výslechy ze strany prokuratury a následné ukončení pracovního poměru) neměl stěžovatel ve vlasti se státními orgány žádné potíže. Stěžovatel však situaci nijak neřešil a ze země vycestoval. Městský soud tudíž dospěl ke správnému závěru, že potíže se soukromými osobami nejsou v případě stěžovatele z hlediska důvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu relevantní, resp. že nepostačují k tomu, aby v jeho případě nebylo možné Gruzii považovat za bezpečnou zemi.

[12] Současně městský soud v mezích žalobních bodů zhodnotil podkladové materiály založené ve správním spisu a dospěl k závěru, že je dostatečné, pokud žalovaný vyšel pouze ze zprávy z listopadu 2020, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. To platí za situace, kdy stěžovatel proti vlastnímu zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu nebrojil. Jde-li o dílčí neaktuálnost v podobě zrušení dohledového orgánu policie v prosinci 2021, na kterou upozorňuje stěžovatel, Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že ji městský soud uvedl pouze v citaci z jiného rozsudku Nejvyššího správního soudu, kde byl tento orgán zmíněn v širších souvislostech. Městský soud pak na existenci tohoto orgánu nijak nestavěl svou další argumentaci, přičemž pro závěr o tom, že je v Gruzii možné obrátit se na policii v souvislosti s výhrůžkami od soukromých osob, též není podstatná. Závěry městského soudu nepopírají ani zprávy z let 2021 a 2022, na něž stěžovatel odkazuje. V postupu městského soudu tedy Nejvyšší správní soud neshledal žádné zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že v rozsudku ze dne 13. května 2021 č. j. 9 Azs 17/2021-46 dospěl v případě jiného žadatele z Gruzie, který rovněž pracoval ve věznici a přibližně v roce 2012 měl problémy s prokuraturou, k závěru, že výslechy na gruzínské prokuratuře, které probíhaly standardním způsobem a na jejichž základě nebyl žadatel o mezinárodní ochranu z ničeho oficiálně obviněn (tedy podobně jako v případě nynějšího stěžovatele), nelze považovat samy o sobě za jednání, které by naplňovalo intenzitu pronásledování. V usnesení ze dne 9. listopadu 2022 č. j. 6 Azs 348/2021-20 pak Nejvyšší správní soud potvrdil postup krajského soudu, jenž shledal, že ze zprávy „Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu roku 2020 je možné učinit závěr o tom, že Gruzie je bezpečnou zemí původu.

[14] Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje odpovědi na otázky vznesené v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud ji proto odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu, a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (kromě již citovaného usnesení č. j. 9 As 83/2021-28 viz také usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. března 2021 č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[16] Žalobci byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 25. října 2022 č. j. 6 Azs 222/2022-19 ustanoven zástupcem advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 věta první za středníkem s. ř. s.). Zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, a to sepis a podání doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za nějž mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Nejvyšší správní soud zástupci stěžovatele nepřiznal odměnu a náhradu hotových výdajů za převzetí a přípravu zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, neboť podmínkou pro přiznání odměny za tento úkon je, že proběhla první porada s klientem, což zástupce stěžovatele netvrdil a především nedoložil. Ustanovený zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se částka 3 400 Kč zvyšuje o 21 % představujících výši této daně na konečných 4 114 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu